

Національна академія наук
України
Інститут археології

Національний університет
«Києво-Могилянська Академія»
Кафедра археології

Міжнародна ювілейна конференція
ВІД ПАЛЕОЛІТУ ДО КОЗАЦЬКОЇ УКРАЇНИ
До століття Дмитра Яковича Телегіна

ПРОГРАМА

Київ, 21—23 листопада 2019 року

Оргкомітет конференції

Чабай Віктор Петрович, д.і.н., член-кореспондент НАН України, директор Інституту археології НАН України (Голова)

Титова Олена Миколаївна, к.і.н., директор Центру пам'яткознавства НАН України і Українського товариства охорони пам'яток історії та культури

Залізняк Леонід Львович, д.і.н., професор, завідувач відділу археології кам'яного віку Інституту археології НАН України

Отрощенко Віталій Васильович, д.і.н., професор, завідувач відділу археології енеоліту–бронзової доби Інституту археології НАН України

Кулаковська Лариса Віталіївна, к.і.н., завідувач відділу «Археологічний музей» Інституту археології НАН України

Потехіна Інна Дмитрівна, к.і.н., доцент, завідувач відділу біоархеології Інституту археології НАН України

Гершкович Яків Петрович, д.і.н., Інститут археології НАН України, Голова ВГО «Спілка археологів України»

Ключко Віктор Іванович, д.і.н., професор, завідувач кафедри археології Національного університету «Києво-Могилянська Академія»

Пустовалов Сергій Жанович, д.і.н., доцент, завідувач кафедри музеєзнавства та експертизи історико-культурних цінностей Київського національного університету культури і мистецтв

Терпиловський Ростислав Всеволодович, д.і.н., професор, завідувач кафедри археології та музеєзнавства Київського Національного університету імені Тараса Шевченка

Гаскевич Дмитро Леонідович, к.і.н., Інститут археології НАН України (Секретар)

Кононенко Олеся Миколаївна, к.і.н., Інститут археології НАН України

Слободян Тетяна Іванівна, к.і.н., Інститут археології НАН України

Ушкова Юлія Віталіївна, Інститут археології НАН України

Нездолій Олександр Іванович, Інститут археології НАН України

ІНСТИТУТ
АРХЕОЛОГІЇ
НАН УКРАЇНИ

National Academy of Sciences
of Ukraine
Institute of Archaeology

National University of
“Kyiv-Mohyla Academy”
Department of Archaeology

International Conference
FROM PALAEOLOGIC TO COSSACK UKRAINE
devoted to the 100th anniversary
of the birth of **Dmytro Telehin**

PROGRAMME

Kyiv, November 21—23, 2019

Conference Organizing Committee

Victor Chabai, Dr. Hab., Corresponding member of the NAS of Ukraine, Head of the Institute of Archaeology, the NAS of Ukraine (Head of the Committee)

Olena Tytova, PhD, Head of the Centre of Monuments Research of the NAS of Ukraine and Ukrainian Society for the Protection of Historical and Cultural Monuments

Leonid Zalizniak, Dr. Hab., Professor, Head of the Stone Age Archaeology Department of the Institute of Archaeology, the NAS of Ukraine

Vitalii Otroshchenko, Dr. Hab., Professor, Head of the Chalcolithic and Bronze Ages Archaeology Department of the Institute of Archaeology, the NAS of Ukraine

Larysa Kulakovska, PhD, Head of the Archaeological Museum Department of the Institute of Archaeology, the NAS of Ukraine

Inna Potekhina, PhD, Associate professor, Head of the Bioarchaeology Department of the Institute of Archaeology, the NAS of Ukraine

Yakiv Gershkovych, Dr. Hab., Head of the public organization of Ukraine «Ukrainian Archaeologists Association», the Institute of Archaeology, the NAS of Ukraine

Victor Klochko, Dr. Hab., Professor, Head of the Archaeology Department of the National University of “Kyiv-Mohyla Academy”

Serhii Pustovalov, Dr. Hab., Associate professor, Head of the Museology and Expertise of Historical and Cultural Values Department, Kyiv National University of Culture and Arts

Rostyslav Terpylovskyy, Dr. Hab., Professor, Head of the Archaeology and Museology Department, Taras Shevchenko National University of Kyiv

Dmytro Haskevych, PhD, the Institute of Archaeology of the NAS of Ukraine (Conference Secretary)

Olesia Kononenko, PhD, the Institute of Archaeology of the NAS of Ukraine

Tetiana Slobodian, PhD, the Institute of Archaeology of the NAS of Ukraine

Yuliia Ushkova, the Institute of Archaeology of the NAS of Ukraine

Oleksandr Nezdolii, the Institute of Archaeology of the NAS of Ukraine

Місце проведення конференції
The venue of the conference

21 листопада

November 21

Відкриття конференції

Opening Ceremony

**Музей Національного
університету «Києво-
Могилянська Академія»
(вул. Григорія Сковороди, 2).
Актовий зал на другому
поверсі**

**Museum of National University
of «Kyiv-Mohyla Academy»
(Hryhorii Skovoroda Str., 2).
Assembly hall on the second
floor**

**9:00—11.00   Реєстрація учасників
Registration and Helpdesk open**

**11:00—11:15   Вітальне слово до учасників конференції
Welcome word**

**ТОЛОЧКО ПЕТРО ПЕТРОВИЧ. Академік НАН України
PETRO TOLOCHKO. Academician of the NAS of Ukraine**

**ЧАБАЙ ВІКТОР ПЕТРОВИЧ. Член-кореспондент НАН Украї-
ни. Директор Інституту археології НАН України
VICTOR CHABAI. Corresponding member of the NAS of Ukraine,
Director of the Institute of Archaeology, the NAS of Ukraine**

**ЯРОШЕНКО ТЕТЯНА ОЛЕКСАНДРІВНА. Кандидат історич-
них наук. Віце-президент з наукової роботи та інформатизації
Національного університету «Києво-Могилянська Академія».
Доцент Національного університету «Києво-Могилянська Ака-
демія»
TETIANA YAROSHENKO. PhD, Vice President for Research
and IT, National University of «Kyiv Mohyla Academy». Associate
Professor of the National University of «Kyiv-Mohyla Academy»**

**ЗАЛІЗНЯК ЛЕОНІД ЛЬВОВИЧ. Доктор історичних наук. За-
відувач відділу археології кам'яного віку Інституту археології
НАН України. Професор Національного університету «Києво-
Могилянська Академія»
LEONID ZALIZNIAK. Dr. Hab., Head of the Stone Age
Archaeology Department of the Institute of Archaeology, the NAS
of Ukraine. Professor of the National University of «Kyiv-Mohyla
Academy»**

ПОТЄХІНА ІННА ДМИТРІВНА. Кандидат історичних наук. Завідувач відділу біоархеології Інституту археології НАН України. Доцент Національного університету «Києво-Могилянська Академія»
INNA POTEKHINA. PhD, Head of the Bioarchaeology Department of the Institute of Archaeology, the NAS of Ukraine. Associate Professor of the National University of «Kyiv-Mohyla Academy»

Пленарне засідання

Plenary meeting

11:15—13:00 Модератор: ЧАБАЙ Віктор Петрович
Moderator: Victor CHABAІ

11:15 ПИВОВАРОВ Сергій Володимирович (*Україна, Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник*)
Навчання Д.Я. Телегіна в Чернівецькому університеті і перші кроки в археології

11:30 ЗАЛІЗНЯК Леонід Львович (*Україна, Інститут археології НАН України*)
Д.Я. Телегін – один з першовідкривачів найдавніших індоєвропейських спільнот Східної Європи

11:45 СТЕПАНЧУК Вадим Миколайович (*Україна, Інститут археології НАН України*)
Внесок Д.Я. Телегіна в дослідження палеоліту України

12:00 СМІНТИНА Олена Валентинівна (*Україна, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова*)
Роль екологічної парадигми у формуванні сучасної проблематики української археології кам'яної доби у світлі наукового доробку Д.Я. Телегіна

12:15 ТИТОВА Олена Миколаївна (*Україна, Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК*)
Роль Д.Я. Телегіна у вивченні та збереженні матеріальної культурної спадщини Українського козацтва

12:30 БОЛТРИК Юрій Вікторович (*Україна, Інститут археології НАН України*)
Д.Я. Телегін та Січова система оповіщення про наближення небезпеки (археологічні реалії)

12:45 БІЛЯЄВ Олександр Семенович (*Україна*), БІЛЯЄВА Світлана Олександрівна (*Україна, Інститут археології НАН України*)
3 історії експедиції «Дніпро-Донбас»

13:00—15:00 **Перерва на обід**
Break for lunch

**Секція археології доби
палеоліту**

**Section of the Palaeolithic
Age Archaeology**

**Національний університет
«Києво-Могилянська
Академія» (вул. Григорія
Сковороди, 2). Корпус 3,
аудиторія 222**

**National University of «Kyiv-
Mohyla Academy» (Hryhorii
Skovoroda Str., 2). Building 3,
lecture room 222**

15:00—17:00 **Модератор: ЧАБАЙ Віктор Петрович**
Moderator: Victor CHABAI

15:00 ZEYNALOV Azad Asad (*Azerbaijan, Institute of Archaeology
and Ethnography, Azerbaijan National Academy of Science*)
**Ancient Paleolithic of Azerbaijan – the 50th anniversary of the
discovery**

15:15 ВЕСЕЛЬСЬКИЙ Андрій Павлович (*Україна, Інститут
археології НАН України*)
**Середньопалеолітичні місцезнаходження Сеферек Коба I та
II за матеріалами розвідок 2013 року в АР Крим**

15:30 УСИК Віталій Іванович (*Україна, Інститут археології
НАН України*)
**Середній палеоліт Королево: культурний шар II. Технологія
первинного розколювання за даними ремонту**

15:45 ВОТЯКОВА Оксана Леонідівна (*Україна, Інститут архе-
ології НАН України*)
**Техніко-типологічний аналіз індустрії шару II стоянки Ма-
лий Раковець IV**

16:00 КУЛАКОВСЬКА Лариса Віталіївна (*Україна, Інститут археології НАН України*)

Типологічні аспекти індустрії шару II-а стоянки Королево

16:15 БЕЛЕНКО Микола Миколайович (*Україна, Інститут археології НАН України*)

Мисливська зброя стоянки Вись

16:30—17:00 Обговорення доповідей
Discussion

Секція археології доби мезоліту та неоліту

Музей Національного університету «Києво-Могилянська Академія» (вул. Григорія Сковороди, 2). Зал на першому поверсі

Section of the Mesolithic and Neolithic Archaeology

Museum of National University of «Kyiv-Mohyla Academy» (Hryhorii Skovoroda St., 2). Hall on the first floor

15:00—17:30 Модератор: ЗАЛІЗНЯК Леонід Львович
Moderator: Leonid ZALIZNIAK

15:00 LILLIE Malcolm (*Sweden, Umeå University*), BUDD Chelsea (*United Kingdom, University of Oxford*)

Isotopic studies of prehistoric diet in Ukraine: Fact, Fiction and Fantasy

15:15 ПОТЄХІНА Інна Дмитрівна (*Україна, Інститут археології НАН України*)

Праїндоевропейці Північного Причорномор'я у світлі антропології і археогенетики

15:30 MOLNÁR Erika (*Hungary, University of Szeged*), SPEKKER Olga (*Hungary, University of Szeged*), BERECZKI Zsolt (*Hungary, University of Szeged*), MASSON Muriel (*Hungary, University of Szeged*), PÁLFI György (*Hungary, University of Szeged*)

Tuberculosis in the Neolithic Period of South-Eastern Hungary

15:45 ЧХАТАРАШВИЛІ Гурам (*Грузія, Батумський археологічний музей*), МАНЬКО Валерій Олександрович (*Україна, Інститут археології НАН України*)

Кобулеті. Поселення доби раннього голоцену у Південно-Східному Причорномор'ї (Грузія, Аджарія)

16:00 SEYIDOV Abbas Gadir (*Azerbaijan, Institute of Archaeology and Ethnography, Azerbaijan National Academy of Sciences*)

Southern Caucasus as a centre of formation of the Neolithic and Chalcolithic (based on materials from the Nakhchivan Autonomous Republic, Azerbaijan)

16:15 DOLBUNOVA Ekaterina (*Russia, The State Hermitage Museum*), MAZURKEVICH Andrey (*Russia, The State Hermitage Museum*), GORODETSKAYA Susanna (*Russia, The State Hermitage Museum*), HAMON Caroline (*France, CNRS, UMR 8215 Trajectoires*)

New investigations of early Neolithic materials from the Rakushchny Yar site

16:30 KOTULA Andreas (*Germany, Niedersächsisches Landesamt für Denkmalpflege*)

Contact and Adaptation - The site Dąbki in Poland and the introduction of pottery into the Western Baltic Sea area

16:45 KHRUSTALEVA Irina (*Russia, The State Hermitage Museum*), KRIISKA Aivar (*Estonia, University of Tartu*)

Stone Age dwellings on the territory of modern Estonia

17:00—17:30 Обговорення доповідей
Discussion

**Секція археології
енеоліту – доби бронзи**

**Section of the Eneolithic –
Bronze Age Archaeology**

Музей Національного
університету «Києво-
Могилянська Академія» (вул.
Григорія Сковороди, 2). Ак-
товий зал на другому поверсі

Museum of National University
of “Kyiv-Mohyla Academy”
(Hryhorii Skovoroda Str., 2).
Assembly hall on the second
floor

**15:00—17:35 Модератор: ОТРОЩЕНКО Віталій Васильович
Moderator: Vitalii OTROSHCHENKO**

15:00 ПУСТОВАЛОВ Сергій Жанович (Україна, Київський на-
ціональний університет культури і мистецтв)

Дмитро Якович Телегін і радіовуглецеве датування

15:15 ЛЯШКО Світлана Миколаївна (Україна, Інститут біогра-
фічних досліджень, Національна бібліотека України ім. В.І. Вер-
надського)

**Дмитро Якович Телегін – провідник модерних напрямів ар-
хеології в Україні**

15:30 ВІДЕЙКО Михайло Юрійович (Україна, Київський універ-
ситет імені Бориса Грінченка)

**Трипільська культура і «перша курганна хвиля»: підгрунття і
реальні події у світлі сучасних відомостей**

15:45 БУРДО Наталія Борисівна (Україна)

**Інтер’єр в архітектурі культурного комплексу Трипілля-Ку-
кутень (проблеми вивчення, інтерпретації та реконструкції)**

16:00 ПАНКОВСЬКИЙ Валентин Борисович (Україна, Інсти-
тут археології НАН України), **ОВЧИННИКОВ Едуард Вікто-
рович** (Україна, Інститут археології НАН України), **КОРВІН-
ПІОТРОВСЬКИЙ Олексій Генріхович** (Україна, Інститут
археології НАН України)

**Кістково-рогова індустрія з новітніх розкопок у Тальянках
згідно слідознавчих спостережень**

16:15 КОРВІН-ПІОТРОВСЬКИЙ Олексій Генріхович (Україна, Інститут археології НАН України), ПОТЕХІНА Інна Дмитрівна (Україна, Інститут археології НАН України)

Міграції малих популяцій в контексті культурогенези населення трипільської культури

16:30 ПІЧКУР Євген Вікторович (Україна, Інститут археології НАН України)

Характерні риси кременевої індустрії володимирівської групи трипільської культури

16:45 ЧЕРНОВОЛ Дмитро Костянтинович (Україна, Інститут археології НАН України)

Ієрархія будівель трипільської культури

17:00 ПАШКЕВИЧ Галина Олександрівна (Україна, Національний науково-прородничий музей НАН України)

Нові дані археоботанічних досліджень трипільської культури

17:15—17:35 Обговорення доповідей
Discussion

**Секція археології
середньовіччя та
козацької доби**

**Section of the Middle
Ages and Cossack times
Archaeology**

**Національний університет
«Києво-Могилянська
Академія» (вул. Григорія
Сковороди, 2). Корпус 3,
аудиторія 210**

**National University of «Kyiv-
Mohyla Academy» (Hryhorii
Skovoroda Str., 2). Building 3,
room 210**

15:00—17:00 Модератор: ТИТОВА Олена Миколаївна
Moderator: Olena TYTOVA

15:00 САМОЙЛЕНКО Любов Григорівна (Україна, Київський національний університет ім. Т.Г. Шевченка)

**Київський національний університет ім. Т.Г. Шевченка у
життєписі Д.Я. Телегіна**

15:15 СЕГЕДА Сергій Петрович (*Україна, Інститут народознавства НАН України*)

Соловецьке ув'язнення, історія могили і візуальний образ кошового отамана Петра Калнишевського

15:30 РУДИЧ Тетяна Олександрівна (*Україна, Інститут археології НАН України*)

Формування антропологічного складу населення Середнього Подніпров'я доби козацтва. Степовий внесок

15:45 СЛОБОДЯН Тетяна Іванівна (*Україна, Інститут археології НАН України*)

Антропологічне дослідження Пирогівського могильника: нові дані у вивченні поховального обряду населення заруби-нецької культури

16:00 YEMIALYANCHYK Volha (*Belarus, Polotsk State University*)

Medieval population of Polotsk according to anthropological data

16:15 ДОЛЖЕНКО Юрій Володимирович (*Україна, Інститут археології НАН України*)

Населення міста Вінниця у XVII–XIX ст. за результатами краніологічних досліджень

16:30—17:00 Обговорення доповідей
Discussion

18:00 **Дружня вечеря**

Культурно-мистецький центр
Національного університету
«Києво-Могилянська
Академія» (вул. Іллінська, 9,
перший поверх)

Friendly Dinner

The Culture and Arts Centre of
the National University of «Kyiv-
Mohyla Academy» (Illinska Str.,
9, the first floor)

22 листопада

November 22

**Секція археології доби
палеоліту**

**Section of the Palaeolithic
Age Archaeology**

Національний університет
«Києво-Могилянська
Академія» (вул. Григорія
Сковороди, 2). Корпус 3,
аудиторія 222

National University of «Kyiv-
Mohyla Academy» (Hryhorii
Skovoroda Str., 2). Building 3,
lecture room 222

**10:00—11:30 Модератор: СТЕПАНЧУК Вадим Миколайович
Moderator: Vadym STEPANCHUK**

10:00 LIBOIS Timothée (*Belgium, Université de Liège*)
**Investigating the Aurignacian-Gravettian «Transition» East of the
Carpathians**

10:15 БЄЛЯЄВА Валентина Іванівна (*Росія, Санкт-
Петербурзький Державний університет*)
Загальне та особливе поселенських комплексів Пушкарів I

10:30 ВАСИЛЬЄВ Павло Михайлович (*Україна, Інститут ар-
хеології НАН України*)
**Крем'яний комплекс верхньопалеолітичної стоянки Пушка-
рів I за матеріалами розкопу VII**

10:45 КОНОНЕНКО Олеся Миколаївна (*Україна, Інститут
археології НАН України*)
Вістря радомишльських стоянок: порівняльний аналіз

11:00 DEMAY Laëtitia (*France, National Museum of Natural
History*), **VASILIEV Pavel** (*Ukraine, Institute of Archaeology of the
NAS of Ukraine*), **BELYAEVA Valentina** (*Russia, Saint Petersburg
State University*), **KULAKOVSKA Larissa** (*Ukraine, Institute of
Archaeology of the NAS of Ukraine*), **STUPAK Dmytro** (*Ukraine,
Institute of Archaeology of the NAS of Ukraine*), **PÉAN Stéphane**
(*France, National Museum of Natural History*), **PATOU-MATHIS
Marylène** (*France, National Museum of Natural History*)
**The modalities of settlements by human groups during the first part
of the Upper Pleniglacial from the animal remain studies in Ukrainian
archaeological sites**

11:15 ВЕТРОВ Денис Олександрович (*Україна, Інститут археології НАН України*)

Мікролітичний комплекс гравецьких стоянок басейну р. Велика Вись

11:30—12:00 **Перерва на каву**
Coffee Break

12:00—13:45 **Модератор: КРОТОВА Олександра Олександрівна**
Moderator: Oleksandra KROTOVA

12:00 ЧАБАЙ Віктор Петрович (*Україна, Інститут археології НАН України*), СТУПАК Дмитро Вікторович (*Україна, Інститут археології НАН України*), ВЕСЕЛЬСЬКИЙ Андрій Павлович (*Україна, Інститут археології НАН України*), ДУДНИК Діана Валентинівна (*Україна, Київський національний університет імені Тараса Шевченка*)

Верхньопалеолітична стоянка Бармаки. Результати нових досліджень

12:15 BOBAK Dariusz (*Poland, Institute of Archaeology, University of Rzeszów*), KOMAR Maryna (*Ukraine, Institute of Geological Sciences of the NAS of Ukraine, National Museum of Natural History at the NAS of Ukraine*), ŁANCZONT Maria (*Poland, Maria Curie-Skłodowska University*), MROCZEK Przemysław (*Poland, Maria Curie-Skłodowska University*), NOWAK Adam (*Poland, Independent researcher*), POŁTOWICZ-BOBAK Marta (*Institute of Archaeology, University of Rzeszów, Poland*), STANDZIKOWSKI Karol (*Poland, Maria Curie-Skłodowska University*), SZPUNAR Karolina (*Poland, Institute of Archaeology, University of Rzeszów*)

Palaeolithic settlement in the South-Eastern Poland

12:30 ШИДЛОВСЬКИЙ Павло Сергійович (*Україна, Київський національний університет імені Тараса Шевченка*), МАМЧУР Богдан В'ячеславович (*Україна, Київський національний університет імені Тараса Шевченка*), ЧИМИРИС Маргарита Володимирівна (*Україна, Київський національний університет імені Тараса Шевченка*), ПЕАН Стефан (*Франція, Національний музей історії природи*)

Кістяні вироби із господарчої ями Межирицької стоянки: інтерпретація об'єкту

12:45 СНІЖКО Ірина Анатоліївна (Україна, Український державний університет залізничного транспорту)
Знаряддя із вторинною обробкою пізньопалеолітичної стоянки біля с. Кам'янка

13:00 НЕЗДОЛІЙ Олександр Іванович (Україна, Інститут археології НАН України)
Палеолітичне місцезнаходження Викняна балка 10 у Центральній Україні: дослідження 2018 року

13:15—13:45 Обговорення доповідей
Discussion

13:45—15:00 Перерва на обід
Break for lunch

15:00—17:00 Модератор: КУЛАКОВСЬКА Лариса Віталіївна
Moderator: Laryssa KULAKOVSKA

15:00 КРОТОВА Олександра Олександрівна (Україна, Інститут археології НАН України)
Амвросіївське кістковище бізонів та особливості його використання

15:15 ГЛАВЕНЧУК Алла Василівна (Україна, Одеський археологічний музей НАН України)
Технологія обробки кварцу і його застосування на пізньопалеолітичному поселенні Анетівка 2

15:30 ПІСТРУІЛ Ігор Володимирович (Україна, Одеський археологічний музей НАН України)
Мікропластини з притупленим краєм та проблема виділення археологічних культур (на прикладі верхньопалеолітичних пам'яток степового Побужжя)

15:45 ГРИЦЮТА Оксана Олександрівна (Україна, Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського)
Попередні результати трасологічного дослідження скребків високої форми верхньопалеолітичного поселення Анетівка I

16:00 НАУМЕНКО Олександр Олександрович (*Україна, Київський національний університет імені Тараса Шевченка*)
Методологія експериментальних досліджень у рамках курсу «Експериментальна археологія» й археологічних практик

16:15—17:00 Обговорення доповідей
Discussion

Секція археології доби мезоліту та неоліту

Section of the Mesolithic and Neolithic Archaeology

Музей Національного університету «Києво-Могилянська Академія» (вул. Григорія Сковороди, 2). Зал на першому поверсі

Museum of National University of «Kyiv-Mohyla Academy» (Hryhorii Skovoroda st. Str., 2). Hall on the first floor

10:00—11:30 Модератор: СМІНТИНА Олена Валентинівна
Moderator: Olena SMYNTYNA

10:00 ЗАЛІЗНЯК Леонід Львович (*Україна, Інститут археології НАН України*)

Д.Я. Телегін і доба культуротворення в мезолітознавстві України

10:15 КІОСАК Дмитро Володимирович (*Україна, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова*), КОТОВА Надія Сергіївна (*Україна, Інститут археології НАН України*), РАДЧЕНКО Симон Богданович (*Україна, ГО «Нова археологічна школа»*), ТУБОЛЬЦЕВ Олег Валентинович (*Україна, Національний заповідник «Хортиця»*), ДЖОС Віктор Сергійович (*Україна, Національний історико-археологічний заповідник «Кам'яна Могила»*)

Д.Я. Телегін та кукрекський комплекс Кам'яної Могили 1 у світлі нових досліджень

10:30 ЛОЗОВСЬКА Ольга Володимирівна (*Росія, Інститут історії матеріальної культури РАН*)

Озерні поселення Верхньої Волги на межі 7—6 тис. до н. е.: екологія та господарство (за матеріалами стоянки Замостя 2)

10:45 ЗАЛІЗНЯК Леонід Львович (*Україна, Інститут археології НАН України*), ЯНЕВИЧ Олександр Олександрович (*Україна, Інститут археології НАН України*)
Пізньомезолітична стоянка Ласпі-7 на Південному березі Криму (Україна)

11:00 МАНЬКО Валерій Олександрович (*Україна, Інститут археології НАН України*), ЧХАТАРАШВІЛІ Гурам (*Грузія, Батумський археологічний музей*)
Поширення індустрій з ручною відтисковою технікою у ранньому голоцені. Середній Схід – Кавказ – Україна

11:15 NIKITIN Alexey G. (*USA, Grand Valley State University*)
A comprehensive summary of the Dereivka I cemetery – from the Epipaleolithic to the Bronze Age

11:30—12:00 Перерва на каву
Coffee Break

12:00—14:30 Модератор: МАНЬКО Валерій Олександрович
Moderator: Valerii MANKO

12:00 ТЕЛІЖЕНКО Сергій Анатолійович (*Україна, Інститут археології НАН України*)
Маловідомі матеріали з досліджень Д.Я. Телегіна на Луганщині

12:15 ТОВКАЙЛО Микола Тихонович (*Україна, Інститут археології НАН України*)
Нові дослідження маріупольського могильника на Гарді

12:30 ГАСКЕВИЧ Дмитро (*Україна, Інститут археології НАН України*), ЕНДО Ейко (*Японія, Університет Мейджі*), КУНІКІТА Дай (*Японія, Вища школа гуманітарних і соціологічних наук Токійського університету*), ЯНЕВИЧ Олександр (*Україна, Інститут археології НАН України*)
Нові радіовуглецеві дати буго-дністровської субнеолітичної культури

12:45 АНДРІЙОВИЧ Марта Петрівна (*Швейцарія, Інститут археологічних наук Бернського університету*)
Ознака мобільності та культурного обміну? Кераміка з лінійним орнаментом з Лисогірського неолітичного могильника

13:00 YAZEPENKA Ihar (*Belarus, Institute of History of the NAS of Belarus*), YANISH Yevgenija (*Ukraine, I.I. Schmalhausen Institute of Zoology of NAS of Ukraine*), VARANENKA Aleha (*Belarus, Asipovichy Museum of History and Regional Studies*)

New data as a result of the Dnieper-Donets culture settlements research in south-eastern Belarus

13:15 НОГІН Євген Володимирович (*Україна, Чернігівський історичний музей імені В.В. Тарновського*), ГЕРАСИМЕНКО Наталія Петрівна (*Україна, Київський національний університет ім. Т.Г. Шевченка*)

Підсумки досліджень 2006–2019 рр. неолітичних пам'яток у басейні р. Сейм на Чернігівщині

13:30 МАНЬКО Валерій Олександрович (*Україна, Інститут археології НАН України*), ТЕЛІЖЕНКО Сергій Анатолійович (*Україна, Інститут археології НАН України*)

Стоянка донецької культури Бондариха II на Сіверському Дінці

13:45 KIRKINEN Tuija Kristiina (*Finland, University of Helsinki*), MANNERMAA Kristiina (*Finland, University of Helsinki*), МΥΚΗΑΙΛΟΒΑ Nataliia (*Ukraine, Institute of Archaeology of the NAS of Ukraine*)

Burying in the wild animals skins in Northern Europe: ethnoarchaeological analysis

14:00—14:30 Обговорення доповідей
Discussion

**Секція археології
енеоліту – доби бронзи**

**Section of the Eneolithic –
Bronze Age Archaeology**

Музей Національного
університету «Києво-
Могилянська Академія» (вул.
Григорія Сковороди, 2). Ак-
товий зал на другому поверсі

Museum of National University
of «Kyiv-Mohyla Academy»
(Hryhorii Skovoroda Str., 2).
Assembly hall on the second
floor

**10:00—11:30 Модератор: ЛИТВИНЕНКО Роман
Олександрович
Moderator: Roman LYTVYNNENKO**

10:00 РАССАМАКІН Юрій Якович (*Україна, Інститут археології НАН України*)

Середній Стіг II: сучасний стан вивчення степового та лісо-степового енеоліту

10:15 НЕРАДЕНКО Тетяна Миколаївна (*Україна, Черкаське територіальне відділення Малої академії наук України*)

Молюхів Бугор у працях Д.Я. Телегіна та сучасних дослідженнях

10:30 СТАРЕНЬКИЙ Ігор Олександрович (*Україна, Кам'янець-Подільський державний історичний музей-заповідник*),
ЛЕВІНЗОН Євгеній Юрійович (*Україна, Кам'янець-Подільський національний університет*)

Розвідки на Середньому Дністрі 2009–2019 рр.

10:45 ТАРАСЕНКО Ірина Григорівна (*Україна, Інститут археології НАН України*)

Пам'ятки доби енеоліту–бронзи, досліджені новобудовними експедиціями у районі спорудження Каховського водосховища

11:00 МАХОРТИХ Сергій Володимирович (*Україна, Інститут археології НАН України*), **КОТОВА Надія Сергіївна** (*Україна, Інститут археології НАН України*), **ДЖОС Віктор Сергійович** (*Україна, Національний історико-археологічний заповідник «Кам'яна Могила»*)

Нові поховальні комплекси доби ранньої бронзи поблизу Кам'яної Могили

11:15 ТУБОЛЬЦЕВ Олег Валентинович (*Україна, Національний заповідник «Хортиця»*)

Об'ємні кластери керамічного посуду пам'ятки ямної культури Генералка 2

11:30—12:00 **Перерва на каву**
Coffee Break

12:00—14:00 **Модератор: ПОТЄХІНА Інна Дмитрівна**
Moderator: Inna POTEKHINA

12:00 ІВАНОВА Світлана Володимирівна (*Україна, Інститут археології НАН України*)

Імпорт або імітація: про особливості буджакської культури Північно-Західного Причорномор'я

12:15 TUREK Jan (*Czech Republic, Charles University and the Czech Academy of Sciences*)

Corded Ware and Bell Beaker Phenomena – The 3rd Millennium BC East-West Connection

12:30 GERBER Dániel (*Hungary, Institute of Archaeology, Research Centre for the Humanities; Eötvös Loránd University*),
KISS Viktória (*Hungary, Institute of Archaeology, Research Centre for the Humanities*), KULCSÁR Gabriella (*Hungary, Institute of Archaeology, Research Centre for the Humanities*), SZEVERÉNYI Vajk (*Hungary, «Déri Múzeum» Museum of Debrecen*), HAJDU Tamás (*Hungary, Eötvös Loránd University*), KÖHLER Kitti (*Hungary, Institute of Archaeology, Research Centre for the Humanities*), SZEIFERT Bea (*Hungary, Institute of Archaeology, Research Centre for the Humanities; Eötvös Loránd University*), SERLEGI Gábor (*Hungary, Institute of Archaeology, Research Centre for the Humanities*), FÁBIÁN Szilvia (*Hungary, Archaeological Heritage Protection Directory, Hungarian National Museum*), MENDE Balázs Gusztáv (*Hungary, Institute of Archaeology, Research Centre for the Humanities*), SZÉCSÉNYI-NAGY Anna (*Hungary, Institute of Archaeology, Research Centre for the Humanities*)
Bioarchaeological analyses of Bronze Age burials from the Carpathian Basin

12:45 КОЗАК Олександра Деонізіївна (Україна, Інститут археології НАН України), БОЛТРИК Юрій Вікторович (Україна, Інститут археології НАН України), ЯНІШ Євгенія Юріївна (Україна, Інститут зоології імені І.І. Шмальгаузена НАН України)

Мисливці на качок з Арабатської стрілки. Фізичний тип та захворювання людей ямної культури західного Приазов'я

13:00 GRESKY Julia (Germany, German Archaeological Institute), BEREZINA Natalia (Russia, Research Institute and Museum of Anthropology, Lomonosov Moscow State University)

Fractures of hand and feet – an underrepresented topic in anthropological research but of utmost interest in reconstructing living conditions of ancient people

13:15 ШЕВЧЕНКО Артем Анатолійович (Україна, Національний університет «Кієво-Могилянська Академія»)

Археогенетичні дані до проблеми індоєвропеїзації Балтійської культурно-історичної області

13:30—14:00 Обговорення доповідей
Discussion

14:00—15:00 Перерва на обід
Break for lunch

15:00—17:45 Модератор: ІВАНОВА Світлана Володимирівна
Moderator: Svitlana IVANOVA

15:00 ОТРОЩЕНКО Віталій Васильович (Україна, Інститут археології НАН України)

Антропоморфна скульптура доби бронзи в контексті ранньої іконографії індоєвропейців

15:15 ЧУБ Наталія Володимирівна (Німеччина, Римсько-Германська комісія Німецького археологічного інституту)

Наземний транспорт трипільської культури

15:30 ЛИТВИНЕНКО Роман Олександрович (Україна, Донецький національний університет імені Василя Стуса)

Культурне коло Бабіне: потенціал гендерних досліджень

15:45 КЛОЧКО Віктор Іванович (*Україна, Національний університет «Києво-Могилянська Академія»*)

Металеві сокири кінця середньої – початку пізньої бронзи України

16:00 ГЕРШКОВИЧ Яків Петрович (*Україна, Інститут археології НАН України*)

Повертаючись до стратиграфії Ушкальського поселення

16:15 КУШТАН Дмитро Павлович (*Україна, Інститут археології НАН України*)

Ще раз про Старосільський скарб доби пізньої бронзи з Черкащини

16:30 ДУХІН Олексій Йосипович (*Україна*)

Керамічне сопло з поселення зрубної культури в урочищі «Несподіване» на Осколі

16:45 KAISER Elke (*Germany, Institut für Prähistorische Archäologie, Freie Universität Berlin*), GAVRYLYUK Nadezhda (*Ukraine, Institute of Archaeology of the NAS of Ukraine*), KASHUBA Maya (*Russia, Institute for the History of Material Culture RAS*), HELLSTRÖM Kirsten (*Germany, German Archaeological Institute*), KULKOVA Marianna (*Russia, Herzen State Pedagogical University, Peter the Great Museum of Anthropology and Ethnography Russian Academy of Sciences*), SCHNEIDER Gerwulf (*Germany, Freie Universität Berlin*), WINGER Katja (*Germany, Institut für Prähistorische Archäologie, Freie Universität Berlin*)

The pottery from Late Bronze and Early Iron Age settlements north of the Black Sea. Multidisciplinary analyses

17:00 ГАВРИЛЮК Надія Оксентіївна (*Україна, Інститут археології НАН України*), КАШУБА Майя Тарасівна (*Росія, Інститут історії матеріальної культури*), КУЛЬКОВА Маріанна Анатоліївна (*Росія, Російський педагогічний університет імені О. Герцена*)

Біла паста з лискованої кераміки Жаботинського поселення

17:15—17:45 Обговорення доповідей
Discussion

**Секція археології
середньовіччя та
козацької доби**

**Section of the Middle
Ages and Cossack times
Archaeology**

**Національний університет
«Києво-Могилянська
Академія» (вул. Григорія
Сковороди, 2). Корпус 3,
аудиторія 210**

**National University of «Kyiv-
Mohyla Academy» (Hryhorii
Skovoroda Str., 2). Building 3,
room 210**

**10:00—12:15 Модератор: РУДИЧ Тетяна Олександрівна
Moderator: Tetiana RUDYCH**

**10:00 ASADOV Vaqif Arif (Azerbaijan, Institute of Archaeology and
Ethnography, Azerbaijan National Academy of Science)
Ritual of pitcher burials of Caucasian Albania**

**10:15 ВИНОГРОДСЬКА Лариса Іванівна (Україна, Інститут
археології НАН України)
Замок в оборонній системі Побужжя (за історико-
археологічними даними)**

**10:30 СТАНИЦІНА Галина Олександрівна (Україна, Інститут
археології НАН України)
Огляд особового фонду Д.Я. Телегіна, що зберігається в На-
уковому архіві ІА НАНУ**

**10:45 ПРЯДКО Олександр Олегович (Україна, Національний іс-
торико-етнографічний заповідник «Переяслав»)
Давньоруське городище Залізьки на переяславському Лівो-
бережжі Дніпра**

**11:00 КУБЛІЙ Михайло Васильович (Україна, Національний
університет «Києво-Могилянська Академія»)
Остеологічні дослідження давньоруського шару пам'ятки
Огрінь-8**

**11:15 ШАРАФАНОВ Олександр Миколайович (Україна, Ми-
колаївський обласний інститут післядипломної педагогічної
освіти)
Миколаївщина козацька: інтердисциплінарний підхід у крає-
знавчому дослідженні феномену українського козацтва**

11:30 НАЗАРОВА Тетяна Олексіївна (*Україна, Інститут археології НАН України*)

Антропологічний склад населення Херсонеса–Херсона
X–XIII ст.

11:45—12:15 Обговорення доповідей
Discussion

23 листопада

Екскурсії (за бажанням)

11:00—12:30 Археологічний музей Інституту археології НАН України (вул. Богдана Хмельницького, 15)

12:30—15:00 Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник (місце збору – вхід до Археологічного музею Інституту археології НАН України)

Від'їзд учасників

November 23

Post-Conference Excursions (optional)

Archaeological Museum of the Institute of Archaeology of the NAS of Ukraine (Bohdan Khmelnytski Str., 15)

National Kyiv-Pechersk Historical and Cultural Preserve (starting point — entrance to the Archaeological Museum of the Institute of Archaeology, NAS Ukraine)

Departure of the participants